1875. VII. évfolyam. 107. szám. Szombat, junius 5.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr. Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt“ közlönye.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több ízbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Meghivás.

A debreczeni **első választókerület** (csapó-péterfiautcza) azon tisztelt polgárai, a kik a függetlenségi párt elveit vallják, tisztelettel felkéretnek, hogy jövő **vasárnap, junius 6-án** délelőtt 10 órakor gyülésre nagycsapóutczán **395.** sz. M. Szabó József házánál megjelenni sziveskedjenek.

Tárgy: **a követjelölt kitüzése.**

Hazafias tisztelettel. Debreczen, 1875. jun. 3.

M. Szabó József, Tiszai Dániel,
elnökök.

*

A debreczeni **második választókerület** (hatvan-piaczutcza) függetlenségi párti polgárai **folyó hó 6-án** délelőtt 10 órakor **a követjelölt kitüzése** tárgyában közgyülést tartanak hatvanutczán Szalai József ur 1527. számu házánál.

E gyülésre t. elvbarátaink hazafias tisztelettel meghivatnak.

Debreczen, 1875. jun. 3.

Jeney József, Boda János,
elnökök.

*

Debreczen város **harmadik választókerületének** (czegléd-vargautcza) függetlenségi párti polgárait van szerencsénk tisztelettel meghivni **e hó 6-án** délelőtt 10 órakor a **követjelölt kitüzése** ügyében czeglédutczán Király Mihály vendéglője helyiségénben tartandó közgyülésre.

Debreczen, 1875. jun. 3.

Vértessy Lajos, Keszey József,
elnökök.

Személypolitika.

Az igaz, hogy nagy örömét lelheti Debreczen hires városában a hazamentő császári királyi szabadalmazott osztrák-magyar „szabadelvü párt.“

Oly rettenetesen loyalissá tette a fuzionális hóbort, hogy prófétája kedvéért kész lenne tán még a boldog emlékü konkordátum lovagjaival is ölelkezni!

Személy-politika, mindenütt csak személy-politika!

Debreczen egy része még meg is toldja valamivel a személypolitikát: a „vastag nyaku“ felekezetiséggel.

Tegyük fel, hogy Debreczent Ghyczy képviselte volna a parlamentben, Tisza pedig más kerülettől nyert volna mandátumot; — tegyük föl másodszor, hogy csak Ghyczy fuzionált, Tisza pedig megmaradt volna a régi zászló mellett; kérdés: tömjénezett volna-e Debreczen illető része Ghyczynek is beszámolása alkalmával ugy, mint most Tiszának?

Meggyőződésünk, hogy az általunk jelzett esetben Debreczen Ghyczyt soha nem választotta volna meg másodizben képviselőnek.

Minek tulajdonitsuk tehát hogy Debreczen Tisza Kálmánnal szemközt megtagadja százados multját s lemond azon küzdelemről, melynek czélja: megmenteni hazánk állami jellegét a megsemmisüléstől?!

Mert Tisza Kálmánnak hervadhatlan babérai vannak a protestáns autonomikus küzdelemből; mert Tisza Kálmán „nagy protestáns,“ mert „szent a vallás,“ s a felekezeti merevség azokkal is harsogó „éljen“-t kiáltat a „kálvinista pápá“-nak, kik különben nem helyeslik politikai metamorfózisát!

Azokat nem is emlitjük, kiket servilismusuk annyira elvakitott, hogy megfeledkezve emberi méltóságukról — émelygős dithyrambjaikkal, s emberhez nem méltó bálványozásukkal, miket Tisza Kálmán nagyobb dicsőitésére produkáltak, még saját elfogulatlan pártfeleik jobb érzését is próbára tették.

A „Neues Pester Journal“, a fuzió pártjának a fővárosi német lapok közül leghivebb Paladinja, Tisza Kálmán debreczeni fogadtatásáról „a kálvinista Rómában“ feliratu 122-dik számbeli első czikkében igy ir:

„A belügyminiszter byzanczi dagályossággal fogadtatott, és tömjénezve lett. A legmerészebb képletek, legcsavartabb tropusok szedettek elő, hogy Tisza Kálmánt ünnepeljék. „A nemzet büszkesége és szerencséje,“ „a honszabaditó,“ „a gondviselés férfia,“ „a nemzet választottja,“ „a sokat szenvedett haza Mózese,“ igy hangzanak tarka változatosságban azon hizelgő erőkifejezések — (Kraftworte), melyekkel a miniszterti Karczagtól Debreczenig üdvözölték..... És miért e dagályosság, az enthuziazmusnak ezen tulömlése? Ezt bizonyosan az éljenzők legkisebb része tudja. Tisza maga, ugy látszik, megdöbbent istenitésétől“ stb.

Igy ir egy fuziópárti lap. Mi pedig hozzáadjuk: Pudeant se!

Annál nagyobb becsülést érdemelnek azok, kiket se a „czivium ardor,“ se a „vultus instantis tyranni,“ se a számtalan példa nem képes eltántoritani a régi zászlótól!

III. Napoleon ingott, mikor a törvényhozó testületben az ellenzék öt tag által volt képviselve.

Ezt jegyezzék meg jól azok, kik a fuzionalis komédia tagadhatlanul kedvező számeredményétől ittasan, azt képzelik, hogy közösügyes hivalkodásuk a közjogi ellenzék „requiem“-e.

III. Napoleont nem tudta megmenteni a hét millió „oui“ szavazat a gyászos bukástól. Bizton számithat rá a mi fuziópártunk, hogy ő sem fogja kikerülni — minden tömjénezés mellett — a maga „Sedán“-ját s bukni fog elkerülhetetlen. S ezen pozitiv meggyőződésünk nyujt nekünk kárpótlást elveink pillanatnyi félreismeréséért.

Hedry Bódog.

— **A miniszteriumok** kebelében folynak az előkészületek a jövő országgyülés elé terjesztendő javaslatok tárgyában.

— **A magyar jogászgyülés** nem fog ez évben gyülést tartani. Ennek oka részint a választási mozgalom, részint azon körülmény, hogy a birósági szervezés bonyodalmai nem kedvezők a jogászgyülés megtartására.

— **Az 1876-ki költségvetés** összeállitása iránt Széll Kálmán kiadta a rendeletet, s a pénzügyminiszterium egyes osztályai nehány nap mulva már hozzálátnak a budget készitéséhez.

— **Gróf Andrássy Gyulát** — egy bécsi lap szerint — Alfons spanyol király spanyol grand-dá nevezte ki.

Jogakadémiánk.

Debreczen, junius 5.

(J.) Nem kételkedénk soha, hogy a debreczeni jogakadémiát a bukástól megmenti a közlelkesedés.

S e tekintetben a kezdeményezés dicsősége elvitázhatlanul Tóth Antal ügyvédet illeti, a ki egy tanszéket alapitott a jogakadémia számára.

Távolról sem kételkedénk soha, — hogy Debreczen városa követni fogja a jó példát, s most örömmel jelezhetjük, hogy ezt meg is tette, egy jogi tanszék felállitását határozván el a csütörtöki közgyülésen. — S ami ez ajánlat erkölcsi értékét neveli, ez az, — hogy egyhangulag hozatott a határozat.

De még ez mind nem elég arra, hogy teljesen szervezett jogakadémiánk legyen. Még több áldozatra is van szükség.

Igen természetes, hogy onnan várhatjuk ezt, a hol van. Az elszegényedett nép filléreire keveset számithatunk.

Hanem vannak nekünk gazdag uraink, a kik a nagy czél előtt bizonyára örömmel nyitják meg erszényöket.

Egyházkerületünk gr. Dégenfeld, gr. Lónyay, Tisza Kálmán neveivel dicsekedhetik. Ők is követnék Tóth Antal példáját: — a jogakadémia akkor már biztositva lenne.

Reméljük, meg is lesz.

— **Győztes magyar ló** az angol gyepen. A legközelebb megtartott londoni Derby-verseny alkalmával nagy sensatiót keltett azon körülmény, hogy a 15 ezer font sterling dijat Batythyány herczeg „Galopin“ nevü lova nyerte el. A herczeg 1500 fontot lovászának adott, kinek bihetőleg nem csekély érdeme van az eredményben. Az angolok, kiket legsajátabb, legnemzetibb viadalukban vert meg a herczeg, nem jó szemmel nézik a győzelmet; de azért nem haragusznak ugy, mint a franczia gr. Lagrange-ra, ki szintén elvitte évek előtt elölük a nagy Derby-dijat. Egyik angol lap igy ir: Batythyány herczeg nem köztünk született, de a mióta köztünk él, bőkezü jótékonysága helybeli szegényeink közt igenis ösmert. Ezért senki sem nézendi kaján szemmel megérdemlett győzelmét, annak daczára, hogy ő idegen.

A Kisfaludy-társaság havi ülése.

A gyülést, mely gyéren látogatott volt, Gyulai Pál elnök nyitotta meg. Első értekező Henszlman Imre volt, ki Leonardo de Vinciről értekezett. Kiemeli, hogy a férfi nemcsak festész, hanem mathematikus, természettudós, szobrász, épitész is volt. Érdekes előadását jövő ülésen folytatja. Utána P. Szathmáry Károly. „A társadalom ujjászületése a középkorban“ czimü felolvasást tartott. — Vázolja, hogy a nő volt a társadalom központja; majd leirja a lovagi szokásokat, nevelést stb. Gyulai Pál egy gyönyörü költeményt olvasott fel „Egy fiatal leányhoz“ czimmel. Dalmady saját, Greguss Ágost Gáspár Imre egy versét olvassá fel. A folyó ügyek közül fel lehet emlitni, hogy Kisfaludy K. szobrának alapja a muzeum kertében fog letétetni. Gáspár Imre benyujtott költeményei Szász Károly és Dalmady Győzőnek adatnak ki birálatra. Puky Moliere forditása (Sgarnolle csinjei) elfogadtatott.

Az ülés 7 órakor oszlott szét.

— ***A magyar fővárosból.*** **A városi számvevőség** egy jelentése szerint azon nyereményből, mely 1860—74-ig a budai lottónál nyeretett 43,460 frtot nem vettek fel az illetők. **A margitszigeti** hid még e hó folytán készen lesz. **Báró Sina Simon** Széchenyi kéziratainak megvételére 3000 frtot ajándékozott. **Klepcsak György** napszámos meg akarta magát gyilkolni, beretvával vágván fel nyakát, de lehetőleg elájulván, ez neki nem sikerült. Életéhez kevés remény. **Junius** elsője óta a főváros több serházában a litert használják mérték gyanánt. A **„Falu rosza“** közelebb fog adatni a bécsi Carl-szinházban. Szerzője — fájdalom — beteg. A **vámház előtt** a Dunapartot vasrácscsal látják el. **Newsinszky Mihály** előkelő orosz nemes szerdán tette le a főpolgármesternél a magyar honpolgári esküt. **A fővárosban** a lefolyt héten született 246 gyermek, meghalt 268 személy.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Sámsom, jun. 3.

Hosszas hallgatás után, a hosszu-pályii választókerületben is megkezdődtek a követválasztási mozgalmak. Eszközül leginkább az szolgált, hogy főispánunk a mult hó 29-kén Vértesen volt tudomást szerezni a szakasz községei közügyi állásáról, s ez alkalommal be voltak rendelve a községek elöjárói is.

Sajnosan tapasztaltuk itt, hogy a már küszöbön álló választás iránt mily kevesen és mily kevéssé érdeklődnek. A „szabadelvü párt“ részéről, meg vagyunk győződve, miszerint volt követünket Beöthy Algornont léptetik fel, ki e hóban tartja beszámoló beszédét H.-Pályiban. A függetlenségi párt kezd már szervezkedni, de még jelölte nincs.

Mint értesülünk, egy félelmes párt is kezd és pedig nagy tért nyerni kerületünkben, melynek jelöltjéül bizonyos román lapszerkesztőt, „Vulkánt“ emlegetik. Létáról léptetik fel s a jobboldali ellenzék harczosa talán?

Ha ez a párt a mi semmit nem tevésünk miatt s már eddig is tapasztalt érdekeltségünk hiányában diadalra emeltetik, ugy isten és emberek előtt megbocsáthatlan bün sulyosodik ránk, annyival inkább, mert elvünket mindig a Tisza Kálmán által megtagadott bihari pontok képezték, s ezen az elven választunk képviselőt.

Itt nem segit más, mint az egyetértés.

Azért tehát minél tömegesebben seregeljünk e hó 20-án a függetlenségi párt értekezletére H.-Pályiba.

Ö.

— ***Vidéki hirek.*** **Szombathelyen** jelenleg Nagy Luiza szintársulata müködik. **Pozsonyban** Blaháné asszony leirhatatlan tetszés közt játszik. **Érsekujváron** oly nagy felhőszakadás volt, hogy nehány helyen betört a lakokba s több falat ledöntött. **Tátra-Füreden** távirda állittatott fel. **Váncsa János** gyulafehérvári érsek sinodust hivott össze junius 16-dikára. **Németujváron** római régiségre akadtak. — Az egész egy 154 oszlopon nyugvó fürdőintézet. **Kégl György** csákvárkerületi volt képviselő napdijait, lakbérilletményét összesen 2075 frt 75 kr, választókerületének, vallásfelekezeti különbség nélkül — iskolái közt szétosztatta.

Karczolatok.

A „gondviselés férfia“, kit a halandó emberek az ő korlátolt felfogásukkal csak „belügyminiszternek“ hivnak most, nagy tettekre van hivatva.

A „Pesti Napló,“ e tősgyökeres jobboldali lap, már ugy emlegeti ő nagyméltóságát, mint a leendő miniszterelnököt.

No már ennél Debreczenben is többet tudnak. Tisza Kálmán — ugy beszélik — nem a kormányelnökségre, hanem — grófságra vágyik.

* * *

Nagy György székelyhid-kerületi volt képviselőről erővel azt akarják elhitetni a „közösügy“ lovagjai, hogy ő nem változtatott köpönyeget.

Meghiszszük, hogy ő még mindig a régi személyimadás köpenyében jár.

Hiszen ezt is azért tartá meg, hogy e köpenyeget — főispáni palásttal cserélhesse fel.

* * *

Remegjetek ügyvédek!

A közösügyes kormány, — vagy jobban mondva, Tisza Kálmán, a mindenható, (debreczeni néven: „Messiás“) egyik lapja közelebbről azt a hirt közli, hogy N. N. „ügyvéd“ Budapesten „ügyvédi vizsgát“ tett.

Tehát a — „Messiás“ korában még az ügyvédeknek is kell „ügyvédi vizsgát“ tenni?

Rettegjetek ügyvédek!

* * *

H.-Böszörményben a kormánypárt is erőködék felütni fejét.

Nem gondoltak meg szegények, — hogy nekik „ott élni, halni kell.“

Különben az jellemző rájok nézve, hogy ők már annyira vannak, mikép becsülni sem tudják a becsületes elvhüséget. — Szerencsés Gál Mihály, hogy az ilyenek — nincsenek pártján.

De a nép felismerte a közösügyes vitézeket s nyakra-főre dalolja dalolja azt a nótát, a mit még szent Dávid faragott:

„Öröködbe uram, pogányok jöttek!...“

— **Tüzvész a templomban.** Észak-Amerika Holyoke városában mult hó 30-án a katholikus istentiszteletre körülbelől 700 ember jelent meg a templomban. Közvetlen az istentisztelet bevégzése előtt az oltár előtti függöny lángra kapott, s a tüz iszonyu gyorsasággal terjedt tovább, ugy hogy egy pár pillanat alatt az egész templom lángtengerben uszott. A borzasztó ijedtségben a tömeg ki iparkodott rohanni a templomból; a karzatról oly sürün tódult le a nép, hogy a továbbhaladás meggátoltatott. Hatvanhat ember ielte részint a tüzben, részint pedig az agyonnyoma-

---

A „DEBRECZEN“ tárczája.

KARCZOLATOK.

Sz. Török Jánostól.

Chinából.

— **Utinaplómból.** —

(Vége.)

A Liritin csatornán hatolunk be a Cánton folyamba, kezdetben, mint tenger, végtelennek látszó viztömkeleg áramlik előttünk beszórva szigetekkel, de majd két órai menet után közelednek a magas, száraz földi vadregényes kopár, gránitszirtes hegységek, a folyam mindig összebb szorul, majd magas partjai között kigyózólag csavarog. Távolba fel tünik két óra mulva a Bokade Tigris fekete, valódi fekvő állatalaku szirt, mely kinyulván, — egészen a folyam közepébe mászik be balról; körülötte hatalmas erödök védik a birodalom belsejébe hatoló ellenséges hajók ellen, közelébe több csatornák ágaznak el, selyem és teával terhelt hajók ringatva hozzák gazdag terheiket a gazdag államokból a Fansi-ák. Tong-kus és Ma-chan csatornái, lefele Hong-kong és Cántonba. Itt ott homokpadok, iszapos nádbozótok merülnek fel a viz szinére; a hajósnak nagy ügyességet kell kifejteni, hogy el ne üljön járműve a lyakba. A Chu-kiáng vagy Gyöngy folyó Cántontól 30 mértföldnyire metszi át közvetlen a Canton folyót; ezen átszelésnél az északi része Sam-shui meg a nyugoti Tang-kiang néven vonul át a gazdag Kivang-tung czukortermő kerületen; tovább haladva a Cánton folyón Chuen-pec és Ty-cock-tan helységek tünnek fel a partvonal viranyos sik földjén, csak a távolba emelkednek szelid halomláncolatok, melyek kitünő müvelés alatt látszanak lenni.

A két helység közötti folyam tükrén Anung-hoy sziget majd odább Wantong képez fensikot, világos zöld tömörfa és bokor sürüjével.

A folyam körüli tér mindkét oldalon sikságá válik bujatenyészettel, eperfákkal keritve, sok helyen bambus bokrozatok váltják fel, tanyák, kéjlakok és magános pagódák emelkednek, melyek mint őrtornyok szerepelnek a vidék felett.

A Tigristoroktól két és félórányira érjük az élénk európai kikötőt Wampoa-t, a dán- és franczia szigetek között leginkább angolok és amerikaiak horgonyozó telepje, van itt egy hajó-javitó-gyár is. Valamint hatalmas dokk, mely S. C. Couper és társa háznak tulajdona, 550 láb hosszu, 520 láb széles és 80 láb mély. A kis város élénk kereskedést üz, Pagodája 7 emeletü távolra ellátszik, mint világitó torony, — félóra mulva temérdek a folyam közepén horgonyzó bárkák, gőzösök és zsongék, hadi naszádok és ezredei között a Sampánoknak, végre elérjük a Cántont — és az alkirályi palota közelébe, a bazár Cehaós zürzavar hangjainál horgonyra bocsátánk hajónkat.

Cántona Kwang-tung tartomány fővárosa, északi homokpadján fekszik a folyamnak, — 31 mértföldre a Boca Tigristől, 70-re Makaótól és 74 mértföldre Hong-Kongtól.

Cánton erődített város, magas falak és a folyam mocsáros partja védi a betolakodó ellenség ellen, a közlekedés a száraz felől 4 kapun, a vizi oldalon két kapun át történik a kulvárosrészekkel.

Az északi rész az ó város, mely a chinai előkelőség ipar és kereskedelem székhelye, keleti részben laknak a tatárok, mig a délirész az ujváros negyed. Cánton rendkivül összezsufolt, tömötten épült és keskeny utczák szeldelik által; fő utczavonalai bazárokat képez, hol a nép mozog tengernyi árnyalatként. Az iparok foglalkozásaik szerint külön külön csoportokba és város negyedenként laknak. A szegényebb osztály a folyamon Sampánokon lakik, összes birtoka ebből állván, felül 300,000-en egész utczaszázadokat képeznek ott. De van még egy szegényebb fajzat, melynek háján háza, kebiében kenyere, e Coolik, a chinai barma, melyet minden teherviselésére alkalmaznak, e vonja a legnehezebb igát, melyet ló vagy szarvasmarhával kellene végezni, malomba rizst tör és mindent a mi csak dolog ez végez silány fizetés és élelemért, félmeztelen nyomorult pariák, telve velők a forgalmasabb hely, mint bazár és kikötő, minden irányban az utcza a lakások, halásuk és hálótanyájuk, a honnan a szemétre kerülnek.

Cantonnak több, mint egy millió lakosa van.

Az alkirály székhelye, mely a keleti városrészben egy csatorna által külön választott Park-szigeten, pompás egyemeletes palotában lakik, mandarin fő tanácsnokai körülötte.

Cánton élénk kereskedelmi város: fő kivitele a thea. — 1846-ban 204 angol hajó 109,370 tonna terhet szállitott 9,142,861 dollár értékkel, ebből tea 31,819,000 font volt, aztán sejem st.

Az európai telep a folyam tul oldalán csoportosul, portugali kormányzat alatt. A chinai kormány a belföldön nem engedi az ideigeneket összevegyülni a benszülöttekkel, de a nép is iszonyatos gyülöletet érez a bevándorlottak ellenében, mindazonáltal közvetitéssel mindent meglehet tőlök vásárolni. A pénz az istenök. A gyülöletet uton utfélen éreztetik az idegennel, hálásra életveszély nélkül nem is lehetne gondolni a chinai részen, de meg nem is fogadná be senki az embert, kénytelen voltam hosszu barangolás után éjszakára a hajóra menekülni, igy kinlódás által két napon a bábel város környékén az éjnapi zaj és vigalom között a járó-kelő Dzsonkések és helyi üzérek kimerithetlen szorgalmát csodálva — mig aztán a Wite Cloud gőzösön Makaóba utaztam el.

Makao regényes sziget csoportozat között egy félszigeten fekszik, környéke rendkivül meg van erősitve, két részből és két kikötőből áll, a portugáli és Cooli városrész és kikötővel. A portugáli rész egy kihalt, a tér felgyepesedett, két emeletü palotasorokból áll, egy halom félkörü kanyarulatán, mig e halom tuloldalán a Cooli rész, hol a portugál kereskedelmi raktárok, — kikötő és dokkok vannak, foly az élénk kereskedelmi üzérkedés. Itt van a leglelkiismeretlenebb üzelem főbünös fészke a Cooli kereskedés, hol évenként ezred számra szedetnek össze a tartományok belsejéből a küldött szerencsétlen áldozatok, hogy mint rabszolgák szállittassanak idegen világrészekbe, baromi munkát végezni.

Ezen rablótársaságnak főczinkosait — a chinaiakon kivül — a portugalok, angolok és amerikaiak képezik.

Kevés szórakozást lehet a kereskedelmi foglalkozáson kivül a csendes magába zárt portugal tulajdon városban, Makaóban találni, azért is gyors átszemlélete után visszautaztam Hong-Kongba.

Foo-chaubea thea raktárakat szemléltem meg; hova egész Chinából csoportositják össze azon czikket, — itt rakodnak ausztráliai, amerikai és európa minden tartományából érkező hajók. Foo-chau kétrészből áll: európai és chinaiból, kik egymással a kereskedelem közvetitése mellett kellő barátságban élnek.

Hónapokat időztem Chinában, — örökösen a nép között szórodtam el, bár szokásaik ellentétben állanak a mieinkkel, mindazonáltal, azon éghajlat alatt igen helyeseknek és czélszerüeknek bizonyult be, nékem igen tetszenek a chinaiak, szorgalmasak és értelmesek és materialisak.

Felelős szerkesztő:
MÁRI KÁROLY.

megeüzlet.
rencsém a nagyérdemü kötára adni, hogy e mai naKároly czegléd-sasutszámu házában
diszes
ageüzletemet
— ahol naponta kitünő és jégben hütött italok, tosalonna — ugy fehér mint legtisztább kiállitással kézinte mindenféle finom poharozva és üveg agyérd. közönség szolgák.
vásárlóknak mindenik áru számittatik, gyors és pontásról kezeskedik és szárt esedezik
Vilmos Lajos
csemegeüzlete.
egrendelések ugy nagykicsiben, a leggyorsabban
197 3—3

tás által halálát. Azonkivül számosan sulyosan megsebesültek, ugy hogy a halálesetek száma kereken nyolczvanra megy. A templom, valamint a mellette levő plébánosi lak is porrá égett.

Külföld.

(b) **London.** A felsőházban Russel kivánja, hogy az európai béke érdekében az Anglia s más államok közt váltott levelezés terjesztessék elő. Derby kijelenti, hogy ezen levelezés közlése most nem ajánlatos; hiszi, hogy aggodalomra ok nem lesz; több előkelő férfi fejezi ki aggodalmát Francziaország fegyverkezése iránt, melyet ez hadürügynek tart; Anglia igyekezett a franczia-német bizalmatlanságot elháritani, mihez Oroszország is hozzájárult. A semlegességi politika nem egyenlő a béke iránti érdekeltséggel, Granville megnyugtatást talál e válaszban. Russel inditványa elvettetik. Az alsóház elfogadta Disraelinek azon inditványát, hogy a gyüléseken nem tagok (idegenek) is résztvehessenek.

Berlin. A „Reichsanzeiger“ Derby fentebbi beszédére kijelenti, hogy bár Németországban okozott is némi aggodalmat Francziaország fegyverkezése, de ez nem vezetett harczi készülődésre.

Barcellona. A carlisták Balaquenál megverettek; több karlista főnök megöletett.

Savanarola emlékszobra szülő városában Ferrarában máj. 28-án lepleztetett le.

Versailles. A nemzetgyülés elnökévé Audifret-Pasquier lett.

Rio Jeneiro. Valparaisoban oly forgó szél volt, hogy 4 hajót 50 embert roncsolt szét.

(b) **Autwenpenben** ismétlődnek a zavargások; az Athaeneum ablakait bezuzták, a polgármestert kövekkel dobálták; attól tartanak, hogy a zavargások ismétlődnek.

Versailles. A pénzügyminiszter a költségvetési bizottságban kijelenté, hogy a közvetlen adók a folyó év első 5 hónapjában 34 millió felesleget eredményeztek; ha ez igy megy, reményli, hogy a banktól nem kell 80 millió kölcsönt venni. — Remusat sulyos beteg.

Drezda. A svéd királyi pár Tepliczbe utazott.

Bern. A szövetségtanács elutasitá az ultramontánok felfolyamodását az uj berni cath. zsinat ellen.

(—) **Ausztria.** Király őfelsége Ischlbe utazott.

Bécs. Hozzávetőleg most már tudni lehet, hogy a király dalmátiai utja 450,000 ezüst frtba került. Ily körülmények közt érthető a galicziai ut elmaradása. Azt az inditványt, hogy az ily állam érdekében történő utazásoknál a birodalmi tanács s a magyar országgyülés rendkivüli kiadást szavazzon meg, a király határozottan visszautasitá. Éljen!

A gráczi zavargás még most sem ért véget. Hradner hirlapiró elfogatott, a „Tagespost“ szerkesztőségében pedig, mivel egy birói végzést tett közé, által — rendőri nyomozás tartatott.

Hupalo Jakab sokali földmives, ki orgyilkosság miatt kötéláltali halálra itéltetett, legközelebb Lembergben kivégeztetett.

— **Kaliforniában** a san-francziskói temetőben következő sirirat olvasható egy sirkövön:

Fabither emlékének
Férje Skinner Mozes, esqu,
A „Trombone“ szerkesztője.
Előfizethetni évenkint három dollárral.
A három dollár előre fizetendő minden évben.
Jó anya, példás életü nő volt!
Szerkesztői iroda:
Coloman kereskedő boltja mellet 2 szám.
Hiven szerette férjét!
Tessék erősen kopogni az ajtón.
Elhagytál bennünket, anyánk!
Hirdetések jutányos áron vétetnek föl.
Többszörös beigtatásnál 5% árleengedés.
Béke hamvaira!

Közösügyes apostolok.

Debreczen, junius 4.

A minap tettek meg itt egy uj Messiást. Az „apostol“ nevet tehát jogosan érdemlik meg azok, a kik czegléd-vargautczán házrólházra járnak, hogy elvhütlenségre csábitsák a józan gondolkodásu polgárokat.

Vajon ez apostolokkal van-e aztán — szent lélek?

*

Két városi tanácsnok jár korteskedni.

Nem hiszszük, hogy nagy sikerrel üznék a térités nagy munkáját.

Verbuválják mindazt, a ki elég merész azt állitani, — hogy a közösügybe szerelmes.

Menjetek oda polgárok, ha az osztráknak tetszeni akartok.

Kaptok szép szót eleget.

Ez az ut is — Bécsbe visz.

*

De nem oda Buda. A tanácsnok urakat vajon a közösügyes kortesek fizetik-e, vagy a város?

A tanácsnok hatáskörébe talán e „kötelesség“ ujabban iratott be.

Bizony jobb volna, ha ki-ki maga mesterségét folytatná.

UJDONSÁGOK.

*** Junius hóra, a „Debreczen“-re egy frtjával előfizetést nyitunk. Ajánljuk lapunkat különösen elvbarátaink figyelmébe.**

* **A „debreczeni függetlenségi párt“** — központi bizottsága csütörtökön tartott ülésében elhatározá, hogy az országos ellenzéki gyülést a tervezett időben nem hivja össze, mivel a képviselőválasztási mozgalmak ezután már minden elvbarátunkat otthon foglalkoztatnak. De fentartja magának a párt, hogy a jövőben összehivandó országos ellenzéki értekezlet Debreczenben tartassék meg.

* **Piros toll** lesz a debreczeni függetlenségi párt jelvénye a jövő követválasztásra mindegyik kerületben. A tollra az illető jelöltek nevei lesznek felirva.

* **Ma szombaton** tartatik a nyomdászmajális a népkertben, ugy hiszszük nagy részvét mellett, miután a müvelt és intelligens osztály a háromszázados ünnepélyen is nagyban pártolta a nyomdászokat. — A mint látszik, az idő is kedvez, esetlegesen, ha netalán kedvezőtlenné válnék az idő, akkor vasárnapra halasztatik az ünnepély. Az ünnepély kezdetét 2 mozsárlövés fogja jelezni. Kéretik a t. közönség pont 7 órakor megjelenni.

* **A keddi nagy esőzésnek** a vargautczai nyomáson egy ló is áldozatul esett, mely egy hirtelen keletkezett tóba sodortatván, — ott el is veszett.

* **A kapitányi hivatal** mint iparhatóság a mult május hóban, különböző iparágak önálló folytathatására 11 egyénnek adott ki iparhatósági igazolványt; kik közül 5-től mint nem debreczeni születésüektől 10 frtjával a házipénztár javára 50 frt vétetett be városi-dij czimen.

* **Beküldetett**. A „Debreczeni Ellenőr“ régebbi, valamint a 106-dik számában az áll, hogy a Hajduházból kiindult lámpionmenet kereskedő ifjakból állott volna, erre vonatkozólag csak annyit jegyzünk meg, hogy azok bizony nem kereskedő ifjakból, hanem az utczán összeszedett inasokból s kollégiumbeli fiukból állott, mielőtt tehát az illető czikkiró, biztos kutforrásból nem értesült a dolog valódi állása felől, kár volt ezt nyilvánosságra hozni. — Több kereskedő ifju.

* **Az üzletvilágból** lehetetlen fel nem említenünk azt az izlésteljesen felszerelt csemegeüzletet, a melyet Vilmos Lajos nyitott sasutczán édes apja házánál. E szorgalmas derék ifju méltán érdemli meg a pártfogást.

* **Halálozás.** Nagy Lajos, ki egykor Debreczen város mezei rendőrfőkapitánya, később derecskei kir. járásbiró volt, tegnapelőtt jobblétre szenderült; temetése ma d. u. megy végbe.

* **A követválasztásokat** intéző központi bizottság tegnap délután a városházánál ülést tartott.

* **A ref. elemi iskola** növendékei ma délután tartják majálisukat a nagyerdőn. Ez a nagyoknak is jó mulatság szokott lenni.

* **Tárczánkban** közelebbről egy kötetes eredeti regényt fogunk megkezdeni Zombory Gedőtől, czime: **„Az utosó harambasa.“** E szép nyelven irt érdekes regényre előre is felhivjuk olvasóink figyelmét.

* **Mennyiben** az ez évre megállapitott legeltetési rendszabály általános részének 16. pontja az igás jószágoknak is legeltetését, akár a bel, akár a küllegelőn, hajtó-iv váltása s legelő-adó fizetése mellett engedi meg: felhivatik az igás-jószágtartó gazdaság, akár a bel, akár a küllegelőre bocsátott igásjószágaira haladéktalanul hajtóiv váltására, ellenesetben minden, hajtóiv nélkül legeltetett jószág után bárki a hivatolt rendszabályban kiszabott büntetéssel fog sujtatni.

* **Tegnap virradóra** czegléd-zöldfautcza szegletén lakó Kemecsi Gábor hentestől, a deszka-kerités kibontása után, három darab hizott sertés ellopatott, azonban a tolvaj még tegnap este péterfián lakó Tóth Ferencz személyében kézre, — az ellopott három sertés pedig megkerült.

* **Verekedést kezdett** tegnap délután egy pálinka-mérő helyen mulatozó néhány napszámos egymás közt, melybe aztán egy pandur is beavatta magát, s többeket sulyosan megsértett; a rakonczátlankodókat a rendőrök aztán egyikmásik utczán összeszedték és bekisérték.

* **Megtört valahára** az Onyalka nevü rabló makacs hallgatása, és megkezdte vallomásait; tehát most már elismeri a Dobos — bandájában elkövetett gaztetteit.

* **A legszebb** időjárásnak örvendhetünk; az esőtől bőven megáztatott földben a nap hősugaraitól éleesztve a növényzet — a legteljesebb pompájában diszlik; s a virágoktól elboritott ákáczfákról áradozó illattól terhes a levegő.

A történelmi társulat.

A magyar történelmi társulat ülésén először folyó ügyek tárgyaltattak. — Ezekből fölemlitjük, hogy gr. Mikó Imre, a társulat elnöke annak idei tudományos kirándulásán (Nyitramegyébe) személyesen igérkezett résztvenni. Eddig e kirándulásra 25 munkás tag jelentkezett. Gömörmegye meghivása, hogy a jövő évi társulati kirándulás oda terveztessék, örömmel elfogadtatott. Ezután Thaly Kálmán fölolvasta Révész Imre jelentését a zürichi Heidekker-féle levelekről, mely leveleket magyar protestáns papok intézték a nevezett derék zürichi protestáns tanárokhoz, azért, mert ez az ő ügyöket, mint menekültekét, oly erélyesen védelmezte. Ezután Thaly a maga részéről ismertette a Jerney-féle gazdag okmánygyüjteményt, — melyek jelenleg a kecskeméti ref. kollégimban őriztetnek. Kisebb jelentéseket olvastak még föl: Kaudra Kabos, Deák Farkas és Rómer Flóris urak.

— **Élelmes a szemtelenségig.** Szatmármegyében él és uralkodik egy modern emberbarát, ki hetvenes perczent és betáblázás mellett kölcsönöz pénzt hozzá folyamodó felebarátainak. — Hagyján! ez még nem valami ritkaság, hanem az a furcsaság van a dologban, hogy a hetven perczentet előre kifogja, a betáblázásra kell körülbelől tizennégy forint, s igy a jámbor felebarát azon veszi észre magát, hogy kapott tizenhat frtot és adós száz frttal.

LEGUJABB.

— **Derecskén** holnap tartja Hegyesi Márton, a bárándi kerületben a függetlenségi párt követjelölte programmbeszédét. A jeles képzettségü ifju megválasztatása biztosnak mondható.

— **H.-Szoboszlón** e hó 13-án tartja beszámoló beszédét Patay István volt országgyülési képviselő.

Szerkesztői nyilt posta.

— Szatmárra. Sz. T. János ur czimét szabad tudnunk? Szilágy-Somlyó. Kivánságod szerint. Annak idején magán levelet. „Neki.“ Ugy lesz. Hogy is mondta Goethe? „A remény hajnalt önt el vésznek éjjelén.“ Igy most. Karansebes. Valamit az atyafiakról! Nápolyba. Megteszszük. V.-Pércs. Talán szombaton reggel.

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

A „Debreczen“ közelebbi számainak hirdetési rovatában özv. Wilcsek Wilhelmina asszony (Budapestről) kávémérési helyiségét ajánlván, — hirdetményébe nevemet is behozza, még pedig olyformán, mintha azt akarná sejtetni, hogy én mar nem is létezem a világon.

Pedig csak régi helyiségem maradt ott, s **uj kávémérésem**, — a mint ezt már voltam szerencsés a t. közönséggel tudatni, — sokkal czélszerübb és kényelmesebb helyre, (**csapóutcza, Kápolnásy házba**) tettem át, hogy igy a müvelt közönség igényeinek annál inkább megfelelhessek, s a tapasztalt pártfogást pontos és jó kiszolgálás által hálálhassam meg.

Tisztelettel, Debreczen, 1875. jun. hó.

Kovács Zsuzsika,
kávéméréstulajdonos.

201 1—2

HIRDETÉSEK.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól Párisban

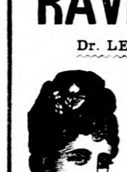

Csak a hivatalosan megvizsgált, méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szepséget s ifjuságot biztositani. Ha a **Ravissante** naponkint egyszer az ujjhegygyel az arczra, vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülközés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon támadt ránczok és himlőhelyek elsimittatnak. — A **Ravissante** ifju arczszint idéz elő, a bőrt fehériti, frissiti és finomitja; eltávolit legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kisérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhirü **„Ravissante“**-ját használni.

Egy üvegtok ára frt 1.50 és 2.50 kr.
Postai küldésnél 20 krral több.

Kapható nagyban és kicsinyben
Dr. LEJOSSE főraktárában, Budapesten, király-utca 15. I. emel.
Debreczenben:
GÖLTL NÁNDOR ur gyógyszertárában.

☛ Vidéki rendelmények a **legszigorúbb titoktartás** biztositása mellett utánvéttel eszközöltetnek.

Eladó szőllő.

A sexta kertben, a gőzmalom közelében — Móricz András és Baranyi Miklós urak szőlőjök között fekvő 3 nyilas Szőnyi Lajos-féle szőlő eladó.

Közelebbi értesités nyerhető Udvarhelyi Károly ügyvéd ur irodájában.

196 3—3

Norinbergai és férfidivat-áruk

raktárát minden ahhoz tartozókkal,

utazó, **lovagló**, **vadászati** és **dohányzó** kellékekkel, nemkülönben **női toillet** és **pipere** cikkekkel ujból berendezte, és azokat — rendkivül leszállitott árak mellett — a nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlja

KALAPJAIT — KUBINYI — NYAKKENDŐIT

DEBRECZENBEN
a ref. kistemplom mellett

BŐRÖNDJEIT — KÁLMÁN — NAPERNYŐIT

Kiváló figyelemre méltók a fentebbi **K** betükben megnevezett áruk, melyek a gyári készletekből - szorult pénzviszonyainknál fogva — nagyobb mennyiségben igen előnyösen bevásároltattak.

Egy czukrászda

Debreczenben a Dégenfeldház alatt, a városházzal átellenben dus felszerelésével együtt jutányos áron

eladó,

vagy szintén kedvező feltételek mellett

kiadó.

Értekezhetni iránta az üzlet helyiségében a tulajdonossal.

202 1—6

Burszky István

arczkép és czégfestő,

vállal e müvészetben mindenféle festést, diszlobogókat, czimereket, arany és ezüst feliratokat, régi képek kijavitását vagy lemásolását; egyszersmind tudatja, hogy rajz és festészetet tanit jutányos áron. — Lakása Debreczenben, czeglédutcza 22 dik szám alatt.

195 2—2

Kiadó vagy eladó ház.

Hatvanutcza elején az 1572. sz. a. a legjobb állapotban levő ház, minden órán bérbeadható, esetleg el is adható. A nevezett házban következő helyiségek vannak: egy előszoba, ebből nyilik 4 lakszoba, egy kis mellékszoba, két nagy fali sifon, mely kézi kamaraul használható. Alul nagy pincze, nagy pinczekonyha, kamara, 3 rendbeli pincze. Az udvaron tásszin, sertésól, 6 lóra jól felszerelt istálló, kocsiszin és kis kert; padlásokkal és szabad-udvarral.

Értekezhetni iránta e lap kiadóhivatalában és **Hódy Gyula** ügyvéd urnál.

187 3—3

Ezennel van szerencsénk a t. cz. közönség tudomására adni, hogy f. évi május hó 1-től a **kerepesi ut és nagy-keresztutcza sarkán fekvő** uj épületben (dohányutcza sarkán)

FIÓK-RAKTÁRT

nyitottunk, melyben folyton a legdivatosabb

KOCSIKBÓL

nagy választék leend. A főraktár azonban ezentul is gyárunkban, salétromutcza 4 ik szám alatt marad.

Mély tisztelettel

Kölber testvérek,
cs. k. udv. kocsigyár Budapesten.

Hasonló nevekkel való tévedések elkerülése miatt, levelekre és sürgönyökre **„Kölber testvérek, udvari kocsigyár“** czim kitétele kéretik.

200 2—3

A valódi WILHELM-féle

antiarthritikus antirheumatikus

vértisztitó thea

(vértisztitó köszvény és rheuma ellen)

A TAVASZI KURA

egyedül biztos gyógymód a vértisztitásra,

A cs. k. udvar engedélyével, Bécs, decz. 7. 1858. — a leghiresebb „EUROPAI“ orvositekintélyek által ajánlva és sikerrel biztositva — Ő felsége által szabadalmazva hamisitás ellen 1871.

eredménynyel alkalmazott és jónak bizonyult.

E thea tisztitja az egész vérrendszert; mit semmi más szer nem tehet, ez átjárja az egész test minden részét és eltávolit a testben lerakodott minden beteges anyagot; azért a hatása biztos és tartós.

Alapos gyógyszer a köszvény, reumatizmus, gyengeség és idült makacs kórok, nyálfolyásnál, mint szinte minden nemibajoknál, bőrkiüteg és pattogzásoknál az arczon vagy egyéb testrészeken, foltok és bujakórban.

Különös jótékony hatása van máj- és vesebajoknál, hämorhoid állapot, sárgaság, idegizom bajokban, gyomorszorulás, szélbántalmak és altestdugálásban, nehéz vizellet, magömlés, férfigyengeség és női folyamkórban stb.

Idült skrufulát, daganatokat gyorsan és alaposan eloszlat folytonos használat mellett, — miután jótékony feloldó és vizelethajtó erővel bir.

Számos bizonyitvány, elismerő és dicsérő levél igazolja fentebbi közleményt, melyek kivánatra ingyen megküldetnek.

Mutatványul álljon itt nehány levél:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

Sagor, ápril 5. 1873.

Kérek még két csomagot a már egyszer küldött Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó teából postán utánvéttel minél elébb küldeni, és ezuttal legmelegebb köszönetemet kell nyilvánitanom, mivel azon első csomag a nőmet, a ki évekig a reumatismus és dugulásban szenvedett, már feltünően megkönnyitette, és remélhetőleg egészen helyreállitja, a midőn már minden más gyógyszer használata nem hozott oly sikert. — Tisztelettel vagyok

Zehnard Ernő, hivatalnok.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

Nyitra, ápril 23. 1873.

Már több év óta szenvedtem az irtóztató reuma fájdalmakban, lábaimon folyó gényes sebekkel. Ezer köszönet a valódi Wilhelm féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theáért, melyet a tek. ur nekem 1872. novemberben küldött, a 2 csomag thea fájdalmaimat megszüntette és egészen helyreállitott, a mit más szer nem tehetett; miért is ujra legszivesebb köszönetemet küldöm, és ezen Wilhelmféle antiarthritikus antireumatikus vértisztitó theát másoknak is ajánlem, mint leggyógyitóbb theát. Örökké hálás.

Döller Aloisia.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

Bukarest május 21. 1873.

A valódi Wilhelmféle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theával kedvező eredmény bizonyult gróf Paracin urhölgynél, a ki ami udvarunkhoz közel áll és kedvelt. Ez urhölgy előbb rheumatikus fájdalmokban igen szenvedett, mióta e theát használja, azon fáldalmak ritkábbak, és csak igen gyengén lépnek fel. Mivel az én tanácsom folytán ez urhölgy a borivástól tartózkodik, — remélem, hogy a Wilhelm antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theának folytonos használata által azoktól egészen megszabadult, hatásáról meggyőződve, — a Wilhelmféle theát mindenfelé ajánlom.

Dr. Van Kloger.

Óvást teszünk mindennemü hamisitás és csalás ellen!

Az igazi Wilhelmféle antiarthritikus és antirheumatikus thea csak az első nemzetközi Wilhelmféle gyárból kapható Neunkirchenben Bécs mellett, vagy az én hirdetéseimben jelzett helyeken.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi rendelés után készitve és használati utasitással ellátva egy forint, — a csomaglás és belyegért még 10 kr.

A t. közönség kényelme végett kapható ezen Wilhelm-féle antiarchritikus is antirheumatikus thea helyben. 7 6—6

Debreczenben: Berghoffer Istvánnál.
Földesen: Kránzel Ferencz gyógyszerésznél.

Debreczen, 1875. Nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában. — Laptulajdonos Oláh Károly.